

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobkyně: O. P.,** zastoupena Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, č. j. 59 Az 450/2003 - 35 ze dne 4. 8. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, č. j. 59 Az 450/2003 - 35 ze dne 4. 8. 2004, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2003, č. j. OAM - 1516/CU - 06 - C10 - 2001. Tímto rozhodnutím žalovaného nebyl stěžovatelce podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělen azyl, zároveň bylo rozhodnuto o tom, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti namítá nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném právním posouzení otázky, zda je možno na stěžovatelku vztáhnout § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, tedy zda stěžovatelčina

žádost o udělení azylu byla podána důvodně. Stěžovatelka popisuje situaci, v níž opouštěla zemi svého původu, zejména uvádí, že se dostala do problémů se svým manželem, který ji fyzicky napadal, neboť byla rozdílného náboženského vyznání. Pak zjistila, že její manžel měl přátele mezi osobami ze zločineckých struktur a stěžovatelka tak byla ohrožena nejen na zdraví, ale i na životě. Z tohoto důvodu stěžovatelce nezbylo než vycestovat ze země svého původu a požádat o azyl. Stěžovatelka v této souvislosti dovozuje, že je u ní dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť stěžovatelka nepatří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur. Na základě právě uvedeného stěžovatelka namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Kromě toho stěžovatelka podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. namítá i vady řízení před žalovaným, který neprovedl dostatečné dokazování, přitom na základě zjištěného stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Krajský soud pak ponechal dle stěžovatelky bez povšimnutí skutečnost, že stěžovatelka má velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci v zemi svého původu.

Dále stěžovatelka namítá, že krajský soud se měl na základě jí podané žaloby zabývat i dodržením procesních předpisů v řízení před žalovaným, což neučinil, a dovozuje z toho kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatelka také namítá nesprávné posouzení splnění podmínky překážky vycestování, neboť jí v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, přitom bude-li zjištěno, že v České republice požádala o udělení azylu, bude podroben persekuci.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň stěžovatelka žádá o přiznání odkladného účinku jí podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na skutečnost, že stěžovatelka v průběhu správního řízení argumentovala tím, že v zemi svého původu byla ve špatné rodinné a ekonomické situaci, resp. měla potíže s manželem, což jí vedlo k rozhodnutí odejít do zahraničí a najít si nový život. Kasační stížnost tedy žalovaný považuje za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující pro posouzení této právní věci rozhodné skutečnosti: stěžovatelka v průběhu řízení před žalovaným uvedla, že zemi svého původu opustila v říjnu roku 2000 z ekonomických a rodinných důvodů. Stěžovatelka poukazovala na potíže se svým bývalým manželem, který jí vyhrožoval a požadoval, aby přestoupila na katolickou víru, stěžovatelka měla strach, neměla zdroj obživy a bydlení. S manželem musela stěžovatelka žít ve společné domácnosti, i když byli již rozvedeni. Na policii nebo na jiný orgán se s žádostí o pomoc neobrátila. S těmito orgány neměla nikdy žádné konflikty, nebyla nikdy trestně stíhána ani politicky činná. Dne 18. 8. 2003 žalovaný rozhodl tak, že stěžovatelce azyl neudělil a vyslovil neexistenci překážky vycestování. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka proti rozhodnutí žalovaného podala žalobu, v níž namítala porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 24 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), přitom argumentačně se omezila na zkrácenou citaci uvedených ustanovení a dovodila, že žalovaný v důsledku těchto pochybení nesprávně posoudil její žádost o azyl. Dále

popisovala situaci v zemi svého původu před svým odjezdem, poukázala na to, že v některých případech útoků svého manžela zavolala policii, ta však manželovi domluvila, ale nikdy jej nezadržela. Nabyla tak dojmu, že se jí v zemi jejího původu žádné pomoci nedostane. Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 4. 8. 2004. Rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 25. 8. 2004, ta jej dne 8. 9. 2004 napadla kasační stížností.

Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a je přípustná, neboť se stěžovatelka dovolává kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v mezích kasační stížnosti a z řádně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Namítá-li stěžovatelka nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném právním posouzení otázky, zda je možno na stěžovatelku vztáhnout § 12 až 14 zákona o azylu, a tvrdí-li stěžovatelka, že je u ní dán důvod podle § 12 písm. b) zákona o azylu, pak této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje. Poukazovala-li stěžovatelka v průběhu správního řízení na svoje potíže se soukromou osobou, jíž měl být její bývalý manžel, opírala-li svoji žádost o azyl toliko o jím realizované útoky a nadto svými ekonomickými problémy, pak nemůže být splněna podmínka pronásledování, jak je podávána z § 2 odst. 6 zákona o azylu, byť by útoky stěžovatelčina exmanžela měly náboženský motiv, jak stěžovatelka uvedla. Pronásledováním by totiž ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu mohlo být ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud by byla prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelčina původu nebo pokud by tato země nebyla schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. S přihlédnutím k článku 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967 Nejvyšší správní soud dovozuje, že důvodem udělení azylu v případě represe musí být skutečnost, že jde o represi uskutečňovanou ze strany státu, a to přinejmenším nepřímou. Taková represe však ze skutkových zjištění, jak je žalovaný učinil k důvodům, o které stěžovatelka svoji žádost opírala, nevyplývá. Uváděla-li stěžovatelka v průběhu správního řízení, že se na policejní orgány ani na jiné obdobné orgány v zemi svého původu neobrátila, přitom s těmito orgány vůbec neměla problémy, pak prvek represe ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu v případě stěžovatelky zřetelně absentoval. Uváděla-li pak stěžovatelka v průběhu řízení před krajským soudem, že se sice na policii obracela, ale marně, když policie exmanžela nikdy nezadržela, jde o tvrzení, které nekoresponduje s tím, jaké stěžovatelka podávala správnímu orgánu, navíc by však ani v tomto případě nebylo možno represi ze strany státu, jak ji Nejvyšší správní soud shora vyložil, dovozovat. Krajský soud tedy v této otázce aplikoval správný právní předpis, správnou právní normu a nedopustil se ani interpretační nesprávnosti. Námitku nezákonnosti tak Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodnou.

Namítá-li stěžovatelka v kasační stížnosti vady řízení před žalovaným, který neprovedl dostatečné dokazování, přitom na základě zjištěného stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout, pak tato námitka nalézá svoji oporu v obecných žalobních bodech, které mířily na procesní vady v řízení před žalovaným, a je tedy nyní sice přípustná, nikoli však důvodná. Pokud stěžovatelka ve správním řízení argumentovala svými rodinnými a ekonomickými problémy, pak žalovaný neměl povinnost provádět dokazování způsobem, jenž by rozsah, jak

je založen v obsahu správního spisu, jakkoli překročil. Poukazovala-li tedy stěžovatelka na domácí represi, které byla vystavena ze strany svého exmanžela, a uváděla-li, že se na policejní orgány ani na jiné obdobné orgány v zemi svého původu neobrátila, přitom s těmito orgány vůbec neměla problémy, pak prvek represe ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu v případě stěžovatelky absentoval natolik zřetelně, že dalšího dokazování nebylo třeba. S důvody, pro které žalovaný stěžovatelce azyl neudělil, se pak žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí náležitě vypořádal. Pokud jde o dokazování k návrhu stěžovatelky, to také nebylo třeba provádět, neboť z obsahu správního spisu nevyplývá, že by stěžovatelka jakýkoli návrh v tomto směru v průběhu správního řízení učinila. Ani námitka vad řízení před žalovaným, pro které by měl krajský soud jeho rozhodnutí rušit, není tedy důvodná.

Za důvodnou nepovažuje Nejvyšší správní soud ani další námitku stěžovatelky, jí subsumovanou pod kasační důvod podávaný z § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a sice v tom směru, že se měl krajský soud zabývat i dodržením procesních předpisů v řízení před žalovaným. Přezkumná činnost krajského soudu v řízeních o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů je vázána zásadou dispoziční, přitom rozsah přezkumu je determinován žalobními body, jež byly u soudu ve lhůtě uplatněny. Jinými slovy: krajský soud přezkoumává napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Pokud jde o nyní namítanou vadu spočívající v údajném nedodržení § 47 odst. 3 správního řádu, taková námitka nekoresponduje se žádnou z těch, které stěžovatelka uplatnila v řízení před krajským soudem. Pokud jde o vady řízení před žalovaným, které stěžovatelka v žalobě namítala, k těm se krajský soud vyslovil ve stejné míře obecnosti, v jaké byly stěžovatelkou učiněny, a s ohledem na jejich charakter a shora podané skutečnosti ohledně potřeby dokazování, tedy způsobem dostatečným (str. 2 rozsudku ve druhém a třetím odstavci zdola).

Pokud stěžovatelka namítá i nesprávné posouzení splnění podmínky překážky vycestování, neboť stěžovatelce v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, pak ani tuto námitku Nejvyšší správní soud neshledává důvodnou. Krajský soud se k této otázce samostatně vyslovil, byť výslovně v žalobě samostatně zmiňována nebyla. Zabýval-li se jí tedy krajský soud, přistoupil na samu hranici příznivosti obsahu žaloby, přitom v závěru, jaký krajský soud ohledně této otázky učinil, Nejvyšší správní soud nesprávnost, jež by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neshledává. Neuvedla-li stěžovatelka v žalobě žádnou argumentaci k existenci překážky vycestování, pak nebylo, k čemu by se ohledně správnosti aplikace § 91 žalovaným krajský soud vyjadřoval. Dovodil-li tedy krajský soud z obsahu žaloby, že je napadán i závěr ohledně překážky vycestování, provedl-li vyhodnocení případné existence takové překážky, byť v obecnější rovině, a dospěl-li ke shodnému závěru jako žalovaný, pak Nejvyšší správní soud s ohledem na uplatněný žalobní bod v takovém postupu krajského soudu pochybení neshledává.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak,

že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
člen senátu určený dle rozvrhu práce
provést jednotlivý potřebný úkon v době
překážky v práci předsedkyně senátu
JUDr. Milady Tomkové